

УДК 330.3, 342.1, 351

Уляна Митник, Богдан Андрушків

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІННОВАЦІЙНО-ПРАВОВІ КОЛІЗІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ulyana Mytnyk, Bogdan Andrushkiv

INNOVATIVE AND LEGAL COLLISIONS OF THE DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMY

Державна політика в Україні спрямована, в першу чергу, на розвиток Євроінтеграційних процесів безпосереднє зміцнення внутрішніх і зовнішніх зв'язків між суб'єктами господарювання, налагодження їх взаємодії у міжнародному плані.

Набір методів і засобів реалізації державної адаптивно-трансформаційної політики на суб'єктах господарювання досить широкий. Він включає, крім усього, різні державні заходи, які стимулюють їх активність у сфері виробництва, бізнесу, соціального розвитку; задля створення сприятливих умов та коригування податкового, патентно-ліцензійного законодавства; амортизаційних відрахувань; регулювання обміну технологіями; системи контрактних взаємовідносин; зняття обмежень щодо охорони навколишнього середовища, антирейдерського законодавства; різні форми підтримки міжорганізаційної кооперації та малого інноваційного бізнесу на міні-, максі- і мезорівнях.

Виходячи з територіальної, галузевої та структурної неоднорідності науково-технічного потенціалу України, при формуванні концепції адаптивно-трансформаційних процесів необхідно враховувати різні моделі розвитку економік, а саме: «світового співробітництва», «державної підтримки інноваційних реформ», «локального інноваційного середовища», «міжгалузевих наукових технічних комплексів», модель СНД, засновану на науково-технічному співробітництві, «активної дифузії інновацій», розвитку адаптивно-трансформаційних процесів у сфері норм, законів інших правових державних актів у Європейських контекстах. Державна політика України має орієнтуватися на них залежно від стану науково-технічного потенціалу і конкретних проблем, що постають як перед суспільством, так і безпосередньо підприємствами та суб'єктами господарювання. Всі вони повинні бути скеровані на вимоги цивілізованого світу на Європейські стандарти, і власне це обумовлює необхідність адаптації до них вітчизняного законодавства.

Відповідно до положень Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, процес повинен складатися з семи етапів. Організація їх реалізації повинна здійснюватися у такій послідовності:

- визначення актів *acquis communautaire*, що регулюють правовідносини у відповідній сфері;
- переклад визначених актів європейського законодавства українською мовою;
- здійснення комплексного порівняльного аналізу;
- розроблення рекомендацій стосовно гармонізації законодавства України з *acquis communautaire*;
- проведення політичного, економічного та соціального аналізу наслідків реалізації рекомендацій; визначення переліку законопроектних робіт;
- підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, включених до переліку законопроектних робіт, та їх прийняття;
- моніторинг виконання ін.

У 2014 р. Верховна Рада України ратифікувала рішення Уряду України вступити

до Європейського Союзу. Ці та інші обставини обумовили необхідність активізації інноваційних та адаптаційно-трансформаційних процесів у нормативно-законодавчій сфері функціонування суб'єктів господарювання нашої держави.

Необхідними є заходи із активізації інноваційного потенціалу.

Тим часом не багато учених-правовиків, у силу відсутності фінансування, віділяють увагу цим проблемам.

Потребує вивчення питання визначення завдань та необхідних заходів для перетворення промисловості на конкурентоспроможну інноваційну галузь.

На базі піддослідних підприємств встановлено, що головним спонукальним механізмом розвитку всіх видів інновацій є конкуренція. Крім того, є ще багато чинників, які сприяють або протидіють розвитку інноваційних процесів, а саме:

- економічні: відсутність або наявність коштів для фінансування інноваційно-інвестиційних проектів. У першому випадку вплив буде негативним, у другому – позитивним; технологічні: недостатній розвиток матеріальної та науково-технічної бази (впливає негативно);

- політичні, правові: обмеження антимонопольного, податкового, патентно-ліцензійного характеру (впливає негативно); законодавче заохочення та державна підтримка інновацій (впливає позитивно);

- організаційно-управлінські: незмінні організаційні структури, невиправдана централізація, авторитарний стиль керівництва, жорстке планування, орієнтування лише на традиційні ринки (впливають негативно); гнучкість організаційних структур, демократичний стиль керівництва, можливість самостійного корегування запланованих рішень, достатня автономія, переважно горизонтальне інформаційне забезпечення (впливають позитивно);

- соціально-психологічні та культурні: опір змінам у зв'язку з можливістю зміни статусу та необхідністю пошуку нової або перебудови традиційної роботи, зміни усталених способів діяльності та стереотипів поведінки, побоювання покарань за можливі невдачі (впливають негативно); позитивно: моральне заохочення, громадське визнання, створення умов для творчої праці, сприятливий клімат у трудовому колективі (впливають позитивно).

В умовах трансформаційної економіки актуальним є формування організаційно-правових засад ресурсокористування в умовах державної нестабільності.

Потребує удосконалення законодавчої бази сфера антимонопольного законодавства. У цьому процесі особливою є потреба формування інформаційної бази під адаптивно-трансформаційні зміни законодавства у сфері інтелектуальної власності фондового ринку та в системі вітчизняного корпоративного управління.

З огляду на ці та інші обставини необхідним є:

- вивчення досвіду, об'єктивних передумови та проблем активізації адаптивно-трансформаційної діяльності промислових підприємств та ін. суб'єктів господарювання в Україні;

- поглиблення наукових досліджень форм і методів системи побудови адаптивно-трансформаційного процесу з врахуванням особливостей цього процесу;

- розроблення методичних рекомендацій щодо підвищення ефективності системи управління адаптивно-трансформаційним розвитком, як для окремих підприємств, так і для ін. суб'єктів господарювання в цілому.

Таким чином вивчення особливостей проходження трансформаційних процесів, реалізація організаційного механізму адаптації законодавчо-нормативної бази функціонування вітчизняних підприємств до Європейських вимог, усунення інноваційно-правових колізій за найважливішими сферами діяльності стане початком європеїзації національної економіки України.